

Read the full book on: 10.1787/persp_glob_dev-2013-en

Perspektive globalnega razvoja 2013. Industrijske politike v spreminjajočem se svetu

Povzetek v slovenščini

- V zadnjih dveh desetletjih je prišlo do premika težišča svetovnega gospodarstva v Azijo in na jug. Od sredine devetdesetih let prejšnjega stoletja je rast BDP v velikih in gosto naseljenih državah s srednje visokim dohodkom znatno prehitela rast v državah OECD.
- Kljub zaskrbljenosti zaradi nedavne upočasnitve pa je ta preusmeritev bogastva strukturni pojav, ki se bo v prihodnosti nadaljeval in bo oblikoval gospodarski razvoj.
- Glede na navedeno je večina držav v razvoju izboljšala makroekonomsko upravljanje in začela izvajati industrijske politike za obravnavanje dolgoročnih strukturnih vprašanj.

Premik svetovnega gospodarstva pomeni konkurenčne priložnosti in izzive za oblikovalce politik v državah v razvoju. Nove oblike neposrednih tujih naložb in premestitev dejavnosti z visoko dodano vrednostjo, ki so se prej izvajale znotraj razvitih držav, odpirajo priložnosti za učenje, inovativnost in vstopanje v nove dejavnosti in sektorje. Obenem se z rastjo »srednjih razredov« odpirajo novi potrošniški trgi. Razvoj proizvodov in storitev, prilagojenih tem novim potrošnikom, in prilagoditev obstoječih rešitev lokalnim potrebam lahko zagotovita spodbude za razširitev in posodobitev domače proizvodnje. A konkurenca je huda in se povečuje ter spodbuja podjetja, da hitro povečujejo inovativne zmogljivosti, da bi pridobile nove stranke.

Izkoriščanje teh priložnosti in uspešno obravnavanje teh izzivov je odvisno od več dejavnikov, vključno z naravnim bogastvom držav, njihovo velikostjo, stopnjo vključenosti na svetovne trge in pristopi politik. Na primer, gospodarstva, ki imajo bogate naravne vire, imajo korist od povečanja trgovine, vendar se spopadajo tudi s težavami pri vlaganju v nove dejavnosti, spodbujanju proizvodnje in razširjanju izvoza. Nekatere od teh držav si prizadevajo za boljšo uporabo razpoložljivih prihodkov pri financiranju industrijskega in regionalnega razvoja. Poleg tega lahko mala gospodarstva, ki so vključena v svetovne vrednostne verige, izkoristijo nove oblike neposrednih tujih naložb za ustvarjanje povezav z lokalnim gospodarstvom, če izvajajo učinkovite politike infrastrukture ter izkoriščanja spretnosti in znanj. Nazadnje, velika gospodarstva imajo korist od naraščanja domačega povpraševanja kot vira rasti in si prizadevajo prepoznati tudi nove oblike partnerstva s tujimi družbami, da bi povečale prenos in prelivanje tehnologije na domače družbe.

V zadnjem desetletju so številne države v razvoju pokazale ponovno zanimanje za industrijske politike. Prizadevajo si razširiti ponudbo in vstopiti v nove sektorje in dejavnosti, pa tudi posodobiti domačo proizvodnjo. Preoblikovanje njihovih proizvodnih struktur se vedno bolj upošteva kot del njihovih strategij za doseganje trajnostne in vključujoče rasti. Države, kot so Brazilija, Kitajska, Indija in Južna Afrika, uporabljajo sheme, kot so sektorski tehnološki skladi in javna naročila, za financiranje in spodbujanje inovacij in posodobitev proizvodnje na prednostnih področjih. Te države spodbujajo tudi ustanavljanje podjetij, še posebno novih, na področjih, povezanih z informacijsko in komunikacijsko tehnologijo. Nekatere države, kot so Brazilija, Maroko in Indija, vedno pogosteje uporabljajo neposredne tuje naložbe kot orodje za spodbujanje inovacij in industrijsko posodobitev s pospeševanjem novih oblik povezav med večnacionalnimi družbami in lokalnimi podjetji ter dajejo prednost pritegnitvi tistih dejavnosti, ki v večji meri temeljijo na znanju in bi lahko ustvarile večje prelivanje v domače gospodarstvo. Druge iščejo nove načine za okrepitev konkurenčnosti obstoječih podjetij s spodbujanjem razvoja grozdov in krepitvijo povezav z lokalnimi ponudniki in lokalnimi kupci. Nazadnje, zasledovanje trajnostnega razvoja ustvarja nadaljnje priložnosti za nove tehnologije in okolju prijazne poslovne modele.

Pri načrtovanju in izvajanju politik za industrijski razvoj se države v razvoju spopadajo z izzivom premagovanja številnih ovir, zlasti na področju spretnosti in znanja, financiranja za inovacije in MSP ter strojne in programske infrastrukture. Večinoma načrtujejo nove strategije, ki bi mobilizirale naložbe v paketih za reševanje različnih pritiskov in izkoriščanje sinergij med javnimi ukrepi na različnih področjih. Osredotočajo se predvsem na naslednje.

- Kvalificirana delovna sila je potrebna za posodobitev industrije, ker spodbuja inovacije in pomaga državam, da se premaknejo navzgor po svetovnih vrednostnih verigah. Kljub temu pa velike naložbe v izobraževanje ne jamčijo, da bodo pridobljene spretnosti in znanja nujno izpolnile zahteve proizvodne strukture ali da bodo človeški viri produktivno zaposleni.
- Pogosta ovira za naložbe v inovacije, ustanavljanje novih podjetij in povečevanje produktivnosti v MSP je pomanjkanje finančnih sredstev. Javne finančne institucije, zlasti razvojne banke, povečujejo svojo podporo na teh področjih.
- Infrastrukturne vrzeli ostajajo glavno ozko grlo za povečanje konkurenčnosti (okrog 60 % svetovnih infrastrukturnih zalog je v državah z visokim dohodkom, 28 % v državah s srednjim in 12 % v državah z nizkim dohodkom). Države v razvoju spoznavajo, da je treba za napredek ne samo več vlagati v infrastrukturo, temveč tudi izboljšati sprejemanje odločitev na tem področju.

Bistveno je obravnavanje proizvodnih priložnosti in izzivov. Vendar industrijske politike same po sebi niso jamstvo za uspeh. Odločilni so sredstva za njihovo izvajanje, dolgoročna zaveza, izvedbene zmogljivosti in spremljanje. Pomembna je tudi uskladitev ukrepov na več področjih in zmožnost za preusmeritev ukrepov, če se cilji ne dosegajo. Številne države v razvoju se spopadajo z močnimi notranjimi pritiski, ki preprečujejo ali odlagajo sicer zaželene spremembe, dejansko pa so spodbude za razvoj novih dejavnosti nizke, kadar cene surovin naraščajo. Poleg tega je tveganje za neuspeh v industrijskih politikah veliko. Asimetrija informacij zmanjšuje zmogljivosti države za načrtovanje, vlade se spopadajo z ovirami pri hitrih usklajevalnih ukrepih, odtegotvanje podpore je težko, ker si lobiji prizadevajo preprečiti spremembe. Pristojne institucije in sistemi za upravljanje spodbud, ki temeljijo na uspešnosti, lahko pomagajo pri zmanjševanju tveganja običanja.

Nazadnje, industrijska politika mora biti zelo prilagojena kontekstu in času. Splošne zahteve za načrtovanje in izvajanje industrijskih politik v državah v razvoju pa vključujejo: i) boljšo zmogljivost za pripravo in obdelavo informacij za izvajanje diagnoz in opredelitev kazalnikov uspešnosti; ii) prostor za dialog z zasebnim sektorjem za vzpostavitev partnerstev in ustvarjanje sinergij v naložbah; in iii) zmogljivosti usklajevanja za uskladitev ukrepov med različnimi ravnmi vlade in različnimi področji, vključno s sposobnostmi in znanjem, infrastrukturo in dolgoročnim financiranjem. Zato bi bil za oblikovanje in izvajanje industrijskih politik koristen strukturiran medsebojni politični dialog, kajti države se učijo izvajanja politik s poskušanjem in napakami ter izmenjavo znanja.

V 1. poglavju tega poročila je predstavljen pregled pojava preusmeritve bogastva do zdaj, 2. poglavje pa se ukvarja z različnimi kanali, po katerih vpliva na gospodarstva v razvoju. Tretje poglavje opisuje novo zanimanje za industrijsko politiko v gospodarstvih v razvoju, 4. poglavje predstavlja glavne izzive, s katerimi se spopadajo pri izvajanju teh politik. V 5. poglavju so analizirana neskladja med spretnostmi in znanjem v državah v razvoju ter politike za njihovo zmanjševanje. V 6. poglavju so opisane težave, s katerimi se spopadajo MSP in netradicionalni sektorji v državah v razvoju pri pridobivanju finančnih sredstev, in nove politike za njihovo reševanje. Sedmo poglavje se osredotoča na infrastrukturna ozka grla in opredeljuje načine za izboljšanje upravljanja političnih ciklov, osmo poglavje pa predstavlja izzive politične ekonomije pri izvajanju industrijskih politik.

© OECD

Ta povzetek ni uradni prevod OECD.

Reproduciranje tega povzetka je dovoljeno pod pogojem, da so navedene avtorske pravice OECD in naslov originalne publikacije.

Večjezični povzetki so prevedeni izvlečki publikacij OECD, ki so v izvirniku izdane v angleškem in francoskem jeziku.

Na razpolago so brezplačno v spletni knjigarni OECD www.oecd.org/bookshop

Za več informacij se obrnite na Enoto OECD za pravice in prevode, Direktorat za javne zadeve in komunikacije na: rights@oecd.org ali prek faksa: +33 (0)1 45 24 99 30.

OECD Rights and Translation unit (PAC)

2 rue André-Pascal, 75116

Paris, France

Obiščite našo spletno stran www.oecd.org/rights

[Read the complete English version on OECD iLibrary!](#)

© OECD (2012), *Perspectives on Global Development 2013. Industrial Policies in a Changing World*, OECD Publishing.

doi: 10.1787/persp_glob_dev-2013-en